

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРОБІОТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ У ГОДІВЛІ ПТИЦІ

Ю.О. Трембіцький

Вінницький національний аграрний університет, Вінниця, Україна
аспірант, trembitskyy@ukr.net

В умовах інтенсифікації та поглибленої спеціалізації галузі птахівництва спостерігається значне збільшення техногенного та зооветеринарного навантаження на організм птиці. Серед основних причин відходу молодняка посідають хвороби, пов'язані з порушенням роботи шлунково-кишкового тракту, збудниками яких є умовно-патогенна мікрофлора [2].

Поряд з цим підвищення вимог до екологічної безпеки продукції тваринництва змушує використовувати екологічно безпечні препарати нового покоління для забезпечення біологічного захисту сільськогосподарської птиці. Такими препаратами є пробіотики, одержані на основі представників нормальної коменсальної мікрофлори з антибактеріальними та імуномодулювальними властивостями [9].

Термін «пробіотики» у перекладі двох слів «про» і «біо» означає «для життя», на відміну від терміна «антибіотики» – «проти життя». Порушення мікробіоценозів організму внаслідок широкого застосування антибіотиків спричинило появу стійкості до них патогенної мікрофлори [2].

Пробіотики – це препарати біологічної дії на основі корисних мікроорганізмів, які належать до складу кишкового біоценозу. За введення їх у шлунково-кишковий тракт з кормом пробіотичні мікроорганізми заселяють кишечник, виштовхують хвороботворні (патогенні) організми із кишкового епітелію, зміцнюють імунітет. Механізм біологічної дії пробіотичних препаратів в організмі птиці з'ясований лише частково, проте, як свідчать результати наукових досліджень останніх років, він складний і багатогранний [1, 4].

Пробіотики, на відміну від антибіотиків, не спричиняють звикання з боку умовно-патогенних мікроорганізмів. Продукти життєдіяльності бактерій пробіотів не накопичуються в органах та тканинах тварин і не впливають на товарні якості продукції.

Включення пробіотиків до раціонів забезпечує сприятливий вплив на мікрофлору шлунково-кишкового тракту. Завдяки пробіотикам відбувається: конкурентна боротьба з патогенними бактеріями за простір, поживні речовини, а також ділянки кишківнику, придатні для прикріплення; зміна умов навколишнього середовища в кишківнику (зниження рівня кислотності за допомогою збільшення синтезу молочної та летких жирних кислот); вироблення антимікробних речовин (лактоферин, лізоцим, бактеріоцини); стимуляція кишкової імунної реакції [2, 7].

Механізм дії пробіотиків полягає в тому, що вони стають на заваді розвитку патогенної мікрофлори, а також можуть синтезувати біологічно-активні речовини (БАР – вітаміни, амінокислоти, ферменти), збільшуючи водночас перетравність і використання поживних речовин [3, 5].

Відомо, що пробіотики не пригнічують ріст нормальної мікрофлори травного тракту, не мають негативного впливу на продукти птахівництва та навколишнє середовище, тобто є екологічно чистими. Ефективність пробіотиків доведена давно, але широкого розповсюдження дані препарати не отримали [3, 5, 8].

Виходячи з цього, виникає потреба у більш детальних дослідженнях з використання пробіотичних препаратів за вирощування курчат-бройлерів та вивчення показників якості м'язової тканини.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ібатуллин І. І., Башенко М. І., Жукорський О. М., Кандиба В. М., та ін. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин. 2016: 300 с.
2. Колечко А.В., Чудак Р.А., Шпаковська Г.І. // Монографія. 2023: 240 с.
3. Огороднічук Г.М., Главатчук В.А. // Монографія. 2023: 188 с.
4. Подобєд Л. // Агробізнес сьогодні. 2017. 1-2: 15-16.
5. Подолян Ю. М., Чудак Р.А. // Монографія. 2014: 162 с.
6. Тищенко В. // Ефективне тваринництво. 2011. 1: 7-12.
7. Толстанова Г.М., Закордонець Л.В., Жолос О.В. та ін. // Монографія. 2020: 154 с.
8. Чудак Р.А., Побережець Ю.М., Льотка Г.І., Купчук І.М. // Монографія. 2021: 281 с.
9. Черевань Ю.О., Сідашенко О.І., Тимчий К.І., Федота С.В., Волков Р.Д. // Вісник проблем біології і медицини. 2018. 4. 2 (147): 77-84.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПІДКИСЛЮВАЧІВ У СВИНАРСТВІ

Ю.І. Загамула

Вінницький національний аграрний університет, Вінниця, Україна
аспірант, urazagamula@gmail.com

Вирощування та відгодівля свиней за умов промислового утримання вимагає високого рівня виробництва та відповідної конверсії кормів, яку можна досягти введенням до раціонів різноманітних кормових добавок, зокрема, органічних кислот (підкислювачів) [1, 3, 7].

За сучасною класифікацією, підкислювачі – це кормові добавки, які складаються з органічних (у деяких випадках неорганічних) кислот або їх солей й застосовуються для консервації корму, підкислення середовища травного каналу та контролю рівня патогенної мікрофлори в кормах, воді й організмі свиней [4].

Підкислювачі використовуються у годівлі тварин, особливо молодняку, у вигляді органічних кислот та їх солей. Кислоти (лимонна, мурашина, оцтова, пропіонова та ін.) мають консервуючу дію, оскільки гальмують або пригнічують розмноження небажаних мікроорганізмів у кормах. Рекомендується до кормів додавати суміші кислот, щоб повніше використовувати спектр їх дії проти мікроорганізмів [4, 6].

Підкислювачі знижують рН корму до 3, стабілізуючи кислотність в травному тракті, покращують гігієну кормів та води шляхом їхньої дезінфекції; а також збільшують кількість спожитого тваринами корму завдяки поліпшенню його смакових якостей. Це відбувається через активізацію процесу гідролізу білків, стимулювання росту корисної мікрофлори та пригнічення хвороботворних мікроорганізмів. Підкислювачі стримують та пригнічують розвиток шкідливих мікроорганізмів, поліпшують споживання корму й травлення, а також мають певний дезінфікуючий ефект за постійного їх застосування [2, 4].

Водночас якісні підкислювачі є надійними та простими у використанні, а їхній позитивний ефект на споживання та засвоєння корму й загалом роботу системи травлення є переконливим аргументом на їхню користь. В шлунково-кишковому відділі вони здійснюють бактерицидну дію і відіграють роль кишкових стабілізаторів, які оптимізують мікробне середовище, ферментно-вітамінний склад, посилюють енергетичний обмін і загальний фізіологічний стан організму та сприяють підвищенню продуктивності тварин [2, 5].

Установлено, що підкислювачі нормалізують роботу шлунково-кишкового тракту і цим самим поліпшують здоров'я тварин та засвоюваність ними кормів, а це у свою чергу підвищує інтенсивність приростів свиней, знижує витрати на годівлю при незмінних затратах на виробництво [8].